

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 485/2026
28.04.2026. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Татјане Вуковић, председника већа, Јасмине Васовић, Слободана Велисављевића, Светлане Томић Јокић и Александра Степановића, чланова већа, са саветником Маријом Рибарић, записничарем, у кривичном предмету окривљеног Дејана Чоланића, због кривичног дела изнуда у покушају из члана 214. став 1. у вези члана 30. Кривичног законика, одлучујући о захтевима за заштиту законитости бранилаца окривљеног, адвоката Стефана Стајића и адвоката Душана Дробњаковића, поднетим против правноснажних пресуда Основног суда у Пријепољу 3.К. бр. 111/25 од 07.11.2025. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1-3/26 од 26.01.2026. године, у седници већа одржаној дана 28.04.2026. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ, као неосновани, захтеви за заштиту законитости бранилаца окривљеног Дејана Чоланића поднети против правноснажних пресуда Основног суда у Пријепољу 3.К. бр. 111/25 од 07.11.2025. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1-3/26 од 26.01.2026. године и то адвоката Стефана Стајића у односу на повреду закона из члана 439. тачка 1) и 3) Законика о кривичном поступку и адвоката Душана Дробњаковића у односу на повреду закона из члана 439. тачка 1) Законика о кривичном поступку, док се у преосталом делу поднети захтеви за заштиту законитости **ОДБАЦУЈУ**.

Образложење

Пресудом Основног суда у Пријепољу 3.К. бр. 111/25 од 07.11.2025. године, окривљени Дејан Чоланић оглашен је кривим да је извршио кривично дело изнуда у покушају из члана 214. став 1. у вези члана 30. Кривичног законика и осуђен је на казну затвора у трајању од 4 године и 7 месеци у коју се урачунава време проведено на полицијском задржавању и у притвору у периоду од 04.08.2025. године па надаље, док је оштећени ради остваривања имовинскоправног захтева упућен на парнични поступак и одлучено је о трошковима кривичног поступка на начин ближе наведен у изреци првостепене пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Кж1-3/26 од 26.01.2026. године одбијене су као неосноване жалба браниоца окривљеног Дејана Чоланића и жалба

сестре окривљеног, а пресуда Основног суда у Пријеполу З.К. бр. 111/25 од 07.11.2025. године је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтеве за заштиту законитости благовремено су поднели:

- бранилац окривљеног Дејана Чоланића, адвокат Стефан Стајић, због повреде закона из члана 438. став 2. тачка 1) и члана 439. тачка 1) и 3) Законика о кривичном поступку, са предлогом да Врховни суд поднети захтев за заштиту законитости усвоји, побијане пресуде преиначи или само другостепену пресуду и окривљеног ослободи од оптужбе за дело за које је оглашен кривим или да побијане пресуде укине или само одлуку донету по редовном правном леку и списе предмета врати на поновно суђење првостепеном или Апелационом суду;

- бранилац окривљеног Дејана Чоланића, адвокат Душан Дробњаковић, због повреде закона из члана 485. став 1. тачка 1) Законика о кривичном поступку, са предлогом да Врховни суд усвоји поднети захтев за заштиту законитости као основан, побијане пресуде укине и списе предмета врати првостепеном суду на поновни поступак и одлучивање.

Врховни суд је доставио примерке захтева за заштиту законитости бранилаца окривљеног Врховном јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку (ЗКП), па је на седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Врховног јавног тужиоца и бранилаца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих су захтеви за заштиту законитости поднети, те након оцене навода изнетих у захтевима нашао:

Захтеви за заштиту законитости бранилаца окривљеног су неосновани у погледу повреде закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, а неоснован је и захтев браниоца окривљеног адвоката Стефана Стајића у погледу повреде закона из члана 439. тачка 3) ЗКП, док су у преосталом делу захтеви недозвољени, а захтев браниоца окривљеног адвоката Душана Дробњаковића нема ни законом прописан садржај.

Браниоци окривљеног Дејана Чоланића, адвокат Душан Дробњаковић и адвокат Стефан Стајић су у поднетим захтевима за заштиту законитости навели да је побијаним пресудама учињена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, са образложењем да из изреке осуђујуће пресуде произлази неспоран закључак да окривљени од оштећеног никада није тражио никакав конкретан износ новца, да се из саме пресуде не види какав је наводни захтев окривљени упутио оштећеном, да није постојала озбиљна претња у циљу стицања противправне имовинске користи, нити је постојала радња принуде, с обзиром да је оштећени изјавио да се за себе не плаши и да оштећени претњу очигледно није схватио озбиљно, те по наводима бранилаца у кривичном делу за које је окривљени оглашен кривим, не стичу се субјективни и објективни елементи кривичног дела изнуда из члана 214. став 1. у вези члана 30. Кривичног законика.

Врховни суд изнете наводе бранилаца оцењује као неосноване из следећих разлога:

Кривично дело изнуда из члана 214. став 1. Кривичног законика (КЗ) чини онај ко у намери да себи или другом прибави противправну имовинску корист, силом или претњом принуди другог да нешто учини или не учини на штету своје или туђе имовине.

Из изреке првостепене пресуде произлази да је окривљени Дејан Чоланић оглашен кривим да је кривично део изнуда извршио тако што је у време и на месту одређеном у изреци пресуде „у намери да себи прибави противправну имовинску корист покушао да другог, оштећеног АА из ... принуди да нешто учини на штету своје имовине, тако што је са мобилног телефона... позвао оштећеног АА и током разговора му упутио претњу да ће га бацити у језеро, где га неће нико наћи, да ће му силовати и убити мајку, те је бацити у језеро, ако му не да део новца који је зарадио вршећи услужни превоз трактор, а био је свестан свог дела и хтео је његово извршење и наступање забрањене последице“.

Из чињеничног описа кривичног дела које је окривљеном стављено на терет оптужним актом јавног тужиоца и за које је оглашен кривим, произлазе сви елементи кривичног дела изнуда у покушају из члана 214. став 1. у вези члана 30. Кривичног законика, како субјективни („био је свестан свог дела и хтео је његово извршење и наступање забрањене последице“), тако и објективни („у намери да себи прибави противправну имовинску корист, покушао да другог, оштећеног... принуди да нешто учини на штету своје имовине... током разговора му упутио претњу да ће га бацити у језеру, где га неће нико наћи, да ће му силовати и убити мајку, те је бацити у језеро, ако му не да део новца који је зарадио...“), при чему указивање браниоца да оштећени није осетио страх није од утицаја на постојање овог кривичног дела, управо имајући у виду објективна обележја овог кривичног дела, те су супротни наводи изнети у поднетим захтевима за заштиту законитости оцењени као неосновани.

Бранилац окривљеног адвокат Стефан Стајић је у поднетом захтеву за заштиту законитости указао да је побијаним пресудама учињена повреда закона из члана 439. тачка 3) ЗКП и навео да су судови приликом одмеравања врсте и висине кривичне санкције окривљеног утврдили да су испуњени услови за примену члана 55а КЗ, те је окривљеном изречена казна изнад половине распона прописане казне, иако је окривљеном у конкретном случају стављено на терет кривично дело које је остало у покушају, при чему је одредбом члана 30. став 2. КЗ прописано да ће се учинилац за покушај казнити казном прописаном за кривично дело или ублаженом казном.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости по оцени Врховног суда не могу се прихватити као основани.

Одредбом члана 55а Кривичног законика („Сл. гласник РС“, бр. 35/2019, који се примењује од 01.12.2019. године), прописано је да ће суд, за кривично дело учињено са умишљајем, за које је прописана казна затвора, изрећи казну изнад половине распона прописане казне под следећим условима: 1) ако је учинилац раније два пута осуђен за кривично дело учињено са умишљајем на затвор од најмање једну годину; 2) ако од дана отпуштања учиниоца са издржавања изречене казне до извршења новог кривичног дела није протекло пет година.

По налажењу Врховног суда одредба члана 55а КЗ је императивног карактера и када су испуњени услови за њену примену, на учиниоца кривичног дела се обавезно примењује, па и у ситуацији када постоје услови за ублажавање казне затвора, пошто одредбом члана 55а КЗ нису прописани никакви изузеци.

Из списка предмета произилази да је окривљени Дејан Чоланић правноснажном пресудом Основног суда у Пријеполу 3.К. бр. 111/25 од 07.11.2025. године оглашен кривим због извршења кривичног дела изнуда у покушају из члана 214. став 1. у вези члана 30. Кривичног законика и осуђен на казну затвора у трајању од 4 године и 7 месеци, у коју му је урачунато време проведено на полицијском задржавању и у притвору. У образложењу наведене одлуке наведено је да су испуњени услови за примену члана 55а КЗ, те су наведене пресуде којима је окривљени раније два пута осуђен за кривично дело учињено са умишљајем на затвор од најмање 1 годину, а осим тога је утврђено и да је по пресуди Вишег суда у Београду 4К бр. 196/22 од 07.03.2023. године отпуштен 12.12.2024. године, односно да од дана отпуштања окривљеног са издржавања изречене казне до извршења новог кривичног дела, протекло мање од годину дана.

Имајући у виду наведено, судови су правилном применом кривичног закона, окривљеном изrekli кривичну санкцију, јер је ублажавање казне у овој ситуацији искључено имајући у виду да је у члану 30. КЗ ублажена казна предвиђена само као могућност, уколико суд оцени да постоје околности које то оправдавају, док је одредбом члана 55а КЗ прописано да ће се вишеструки повратник као учинилац кривичног дела, казнити преко половине распона прописане казне за то кривично дело, не предвиђајући лакши положај уколико је исто остало у покушају. Дакле, дате околности на страни учиниоца код кога су испуњени услови из члана 55а КЗ, немају карактер и значај околности које дозвољавају ублажавање казне, па су супротни наводи браниоца окривљеног, адвоката Стефана Стајића оцењени као неосновани.

Бранилац окривљеног, адвокат Стефан Стајић, у поднетом захтеву за заштиту законитости наводи да је побијаним пресудама учињена повреда закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, која представља законом прописан разлог за подношење овог ванредног правног лека. Међутим, приликом образлагања у чему се огледа незаконитост означеног доказа – записника о испитивању сведока оштећеног АА, бранилац оспорава правила о испитивању сведока и указује на евентуалне сугестије тужиоца након постављања питања и навођења оштећеног на одговор, те указује на погрешну примену члана 98. став 3. ЗКП.

Адвокат Стефан Стајић у поднетом захтеву такође као незаконит доказ означава и записник о испитивању сведока ББ, који је сачињен дана 01.09.2025. године пред Основним јавним тужилаштвом у Пријеполу и записник о главном претресу од 15.10.2025. године, где је ББ испитивана у својству сведока, а незаконитост ових доказа се по наводима браниоца окривљеног огледа у чињеници да је суд сведока испитао, иако она није била присутна приликом критичног догађаја 03.08.2025. године о којем је сведочила, те оспорава веродостојност њеног исказа, чиме суштински указује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање и учињену повреду закона из члана 440. ЗКП.

Бранилац окривљеног, адвокат Душан Дробњаковић, у поднетом захтеву указује да у конкретном случају није доказано да је окривљени тражио новац од оштећеног, да не постоји новчани износ који је окривљени наводно захтевао, да комуникација између окривљеног и оштећеног има карактер вербалног конфликта, а не изнуде, те је евентуално реч о неподобном покушају с обзиром да је тражен део нечега који уопште не постоји, с обзиром да је оштећени навео да није наплаћивао услуге, а којим наводима бранилац суштински оспорава чињенице утврђене у побијаним пресудама и указује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање и учињену повреду закона из члана 440. ЗКП.

Одредбом члана 485. став 4. ЗКП који прописује разлоге због којих окривљени односно његов бранилац сходно правима која има у поступку у смислу члана 71. тачка 5) ЗКП могу поднети захтев за заштиту законитости против правноснажне одлуке и поступка који је претходио њеном доношењу, није предвиђена могућност подношења овог ванредног правног лека, због повреде закона из члана 98. став 3. ЗКП и члана 440. ЗКП, то је Врховни суд захтев за заштиту законитости бранилаца окривљеног, у овим деловима, оценио као недозвољен.

Бранилац окривљеног, адвокат Душан Дробњаковић, у поднетом захтеву за заштиту законитости указује да је побијаним пресудама извршено прекорачење оптужбе, односно указује на учињену повреду закона из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП. Међутим, како ову повреду бранилац даље у поднетом захтеву за заштиту законитости не образлаже и не појашњава у чему се ова повреда огледа, то је по оцени Врховног суда поднети захтев у овом делу без прописаног садржаја у смислу одредбе члана 484. ЗКП, која налаже обавезу навођења у захтеву за заштиту законитости како разлога за његово подношење, тако и образложење у чему се повреда конкретно састоји, због чега је захтев у овом делу одбачен.

Из напред наведених разлога, Врховни суд је на основу одредбе члана 491. став 1. ЗКП и члана 487. став 1. тачка 2) и 3) ЗКП, донео одлуку као у изреци ове пресуде.

Записничар – саветник
Марија Рибарић, с.р.

Председник већа – судија
Татјана Вуковић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић